

Kávésok Lapja

XV. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja
Megjelenik kéthetenként

14 szám.

Szerkesztőség :
Budapest VIII. József-körút 38 1/5, Tel.: 1-303-75

Felelős szerkesztő :
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal :
Budapest, VIII. Rökk Szilárd u. 31. Tel.: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Julius 20-ig tartoznak a vigalmi adóközösség tagjai július havi átalányukat megfizetni.

Julius 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

Augusztus 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér első részlete.

Augusztus 6-ig megfizetendő a vigalmi adóközösségben nem lévő kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni augusztus havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Aug. 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Augusztus 15-ig kell az alkalmazottak tekintetében történt változásokat bejelenteni.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1939. évi évfolyama. Tartalmazza a kávésiparost érdeklő összes rendeleteket. Ára 3.— pengő.

A munkabér- és munkaidőrendeletek szigorúan betartandók.

Igy is lehet

A mindennap nehéz gondjai között felüdülés számba ment ez a szép, intim ünnepség, mely egyik vezető kávéházunkban zajlott le, amely alkalommal annak egy érdemes munkása 25 éves szolgálati jubileumát ünnepelték. Jelen voltak a munkaadói és

munkavállalói érdekeltségek képviselői, a kereskedelmi és iparkamara, az Ipok, az Iposz kiküldöttei és lelkes, emelkedett szavakkal ünnepelték a hűséges, becsületes munkást, a munkát és annak megtestesítőjét.

Huszonöt évet eltölteni egy munkahelyen, különösen pedig egy kávéházban, lehetséges ez?

Valahányszor a kávéházi munkásság sorsáról szó esett, mindig azt hallottuk, hogy a kávéházi munkás sorsa a legmostohább, a kávé a munkást kizsákmányolja, a munkás időelőtt tönkremegy és nem bírja ki soká egy helyen. És most kiderült, hogy van üzlet, ahol 25, sőt harminc évig és husz, meg tizenöt évig vannak emberek egyfolytában, ahol becsülettei megtalálják megélhetésüket, családot tartanak fenn, gyermekeket nevelnek, egyszóval megtalálják a maguk szerény egzisztenciáját. Ez pedig közismerten olyan üzemben történik, ahol rend és fegyelem van, ahol főnöktől kezdve a legkisebb tanoncig — mint egy gépezet fogaskerekei — összedolgoznak, nemcsak a maguk kenyere érdekében, de a közönségért, a magyar kávésiparért.

Ha még hozzátesszük azt, hogy ez a kávéház nem az egyetlen, de ismerjük patinás üzletek egész sorát, ahol a munkások helyzete többé-kevésbé hasonló, önkéntelenül fel kell vetnünk azt a kérdést, van-e és mi az alapja azoknak az időről-időre felmerülő vádaknak és támadásoknak, melyekkel iparunkat oly gyakran illetik?

Kétségtelen, hogy van egy propaganda, amely nyílt vagy rejtett céljai érdekében nem tudja nézni a nyugodt békés munkát és igyekszik annak megzavarásával az elégedetlenséget, a nyugtalanságot felkelteni. Igéretekkel és biztatásokkal elégedetlenséget szítanak; a tömeg könnyen elhisz mindent és azt hiszi, hogy a felelőtlen igéretnek sorsát előbbre

56 év óta a főváros vezető tejüzeme a

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Budapest, VII.,
Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *146—265.

ELSŐRENDÜ MINŐSÉGÜ TEJ- ÉS TEJTERMÉKEK

Telefon: *146—265.

360 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely

Kávéházak, szállodák, tejvők, kávémérések szállítója

viszik és jobbra fordítják. Jól tudjuk, hogy az elégedetlenséget igen könnyű felkelteni, hiszen mindenki készséggel hajlandó jobb sorsot, több jövedelmet vállalni. De mérlegelni kell a viszonyokat, vajon lehet-e teljesíthetetlen igények felkeltésével a munkás sorsán segíteni? Nem veszélyeztetni az ilyen propaganda az egész ipar sorsát?

Kétségtelen az is — és a tárgyi igazság kedvéért nem akarjuk elhallgatni azt sem, — hogy vannak munkahelyek és munkaadók, ahol a munkás sorsa valóban nem rózsás. Vannak iparüzők, akik struccmadárként fejüket a homokba dugják és nem akarják tudomásulvenni azt, hogy a munkásság munkafeltételeit és jogait ma már törvények és rendeletek szabályozzák, amelyeket be kell tartani és az abban foglalt illetményeket és szolgáltatásokat meg kell adni.

Ezek a munkaadók — akiknek száma hál' Istennek egyre fogy — rendszeresen megszegik a törvényt és alkalmat adnak panaszokra és ezeknek nyomán az egész ipart diszkreditáló propagandára. Ártanak önmaguknak és ártanak az egész iparnak. Az ilyen viselkedés tehát közérdekellenes és a kartársakat károsítja.

Tapasztalhatjuk, hogy az ilyen panaszok rendszerint mindig ugyanazon üzletben merülnek fel, ami azt bizonyítja, hogy az iparüző nem tudja, vagy nem akarja betartani a fennálló rendelkezéseket.

Kétségtelen, hogy a még aránylag rövid idő óta érvényben levő szociális rendeletek nem mentek át a maguk teljességében a köztudatba és előfordul itt-ott jóhiszemű tévedés is. De tévedni csak egyszer-kétszer lehet, a rendszeres „tévedés“ már nem lehet jóhiszemű.

Az iparosok érdekviselete arravaló, hogy tagjait informálja és irányítsa. Akinek tehát kételyei vannak, forduljon a testülethez, percek alatt kap felvilágosítást és utasítást. Nem kell tehát tévedni

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai Polgári Sertőzde
gyárlmánya

és hibákat elkövetni. Meg vagyunk győződve, hogy ha valaki be akarja tartani a törvényt, ha áldozatokkal jár is, lehetséges. El lehet kerülni a panaszokat és megszűnik minden támadás és kritika alapja.

Azzal végezzük, amivel kezdtük. Kartársaink nagy része mindent elkövet, hogy személyzete jogos érdekei teljes mértékben kielégíttessenek. Vannak üzletek, amint a jelen cikk aktualitását megadó ünnepség mutatja, ahol munkaadó és munkavállaló patriarkális megértéssel és harmoniával szolgálják úgy a maguk jogos egyéni érdekeit, mint a közös nagy érdeket: a magyar kávéipar becsületét.

Ez a példa álljon minden kartársunk előtt és mint az ünnepség egyik szónoka mondotta, az ilyen jubileumok legyenek gyakorriaikká, nem pedig a panaszok és a kölcsönös ellentétek.

Egy érdemes munkás jubileuma

Bensőséges keretek között ünnepelték a fővárosi kávéipar munkaadói és munkásszervezetei Vágó Béla kávéházi felszolgálót, aki 25 éve egyfolytában teljesít szolgálatot a Központi-Central Kávéházban. Az ünnepségen a kávéház tulajdonosán, Mészáros Győző ipartestületi elnökön kívül Szabó Samu alelnök, Strausz Vilmos dr., Klauber József ipartestületi tagok, Holstein Ferenc, valamint Havas Nándor dr. főjegyző, Meggyes István ügyvezető és az előljáróság több tagja jelent meg.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát Lépesev Adám dr. titkár, az Ipartestületek Országos Központját Szeghalmi László dr. titkár, az IPOSZ-t Jakabos József, a Főpincérek Országos Egyesületét Dömötör István, Árvai Lajos és Kállai Ernő, a Szállodai, Vendéglői, Kávéházi Alkalmazottak Genfi Szövetségét Csik József, a Nemzeti Munkaközpontot Gampe László, a szakmai szakszervezetet Braunstein Zoltán és Kiss Sándor képviselték.

Ott voltak a kávéház törzsvendégei is szép számmal.

Mészáros Győző, mint a kávéház tulajdonosa, a Budapesti Kávéipar Ipartestületének elnöke meleg szavakkal köszöntötte a jubiláló alkalmazottját.

— Az elmúlt 25 év alatt sok minden történt — mondotta — zavaros korszaka ez történelmünknek, de sem a jubiláns, sem én nem változtunk meg lelkünkben. Mindig arra törekedtem, hogy megtartsam a bensőséges kapcsolatot alkalmazottaimmal és az igazságot nemcsak a munkavállalókkal, hanem magammal szemben is mindig érvényesíteni igyekeztem.

— A mai időkben, amikor azt keresik, ami szétválaszt és nem azt, ami összeforraszt, különösen nagyfontosságú annak az elvnek a betartása, hogy „szeresd a munkát és becsüld a munkást“. Ennek az elvnek a lelkiismeretes követése eredményezte, hogy ebben a kávéházban a jubiláns ki-

vül is vannak, akik 20-30 éve működnek közre a kávéház munkájában. Abban látom ennek az ünnepségnak a jelentőségét, hogy a hűséges munkának és a kölcsönös megbecsülésnek emelünk oltárt a mi házikápolnánkban: munkahelyünkön.

A nagy tetszéssel fogadott és mély gondolatokban bővelkedő beszéd után Csik József, az Alkalmazottak Genfi Szövetsége nevében szólalt fel.

— Abbahagytuk a munkát — mondta — hogy ünnepeljük a munkát. Elismeréssel szolt Mészáros Győző szociális, emberbaráti lelkületéről és a magyar vendéglátóipar felvirágoztatása érdekében kifejtett munkásságáról.

Kiss Sándor a szakszervezet részéről igaz örömmel veszi tudomásul, hogy az ipartestület elnökének üzemében történik egy ilyen szép ünneplés, ahol az ünnepeken kívül egész sereg munkás dolgozik. — Ez a harmónia, a munka és munkás megbecsülése hosszú éveken át az igazi gyakorlati példaadás.

Lipcsy Ádám dr., a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkára, a magyar kávéházak szerepéről szolt nemzeti életünkben. Az a vendégszeretet és baráti kapcsolat a vendégek, továbbá a kávéosok és a kávéházi alkalmazottak között, amely nálunk található, sehol sincsen meg a világon. A kamara zászlaját meghajtja a negyedévszázados szolgálatát ünneplő alkalmazott és annak megértő lelkületű munkaadója előtt.

Szeghalmi László dr. az Ipartestületek Országos Központjának titkára fejtette ki ezután, hogy az elmúlt 25 év alatt sok minden változott meg, de az odaadó tisztes munkának, továbbá a munkaadó és a munkás harmonikus együttműködésének megbecsülése ma is elevenen él a társadalom lelkében.

Majd a fehér asztalhoz ülve D. Tóth István a kávéház alkalmazottai, Erdélyi József író a Központi-Central kávéház törzsvendégei nevében köszöntötték a jubilánst és a kávéház közszeretében álló tulajdonosát.

Megjelent a Magyar Kávésipari Évkönyv 1939. évi XII. évfolyama

Bár az évkönyvek rendszerint az év végén, vagy elején szoktak megjelenni, a „Magyar Kávésipari Évkönyv” az év közepén jelent meg. E látványosan késedelmes megjelenésükét a könyv második oldalán foglalt megjegyzés indokolja, amikor azt mondja, hogy az Évkönyv 1939. június 15-én zárt le. Jóformán hónapról-hónapra jelentek meg intézkedések és rendelkezések, amelyeknek az évkönyv keretében — tehát maradandó formában — való közzététele szükséges volt.

Az évkönyv a szokásos adminisztrációs adatokon: tagnévsor, testületi, adóközösségi tisztikarok, iroda és tanszemélyzet névsora, stb. kívül lehetőleg hiteles szövegben tartalmazza mindazokat a rendelkezéseket és intézkedéseket, amelyek a múlt év óta kiadottak, vagy módosítottak. Sőt újból közöltettek

mindazok a rendeletek, amelyek az időközben kiadott újabb szociális rendeletek megértéséhez és végrehajtásához szükségesek. Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét a munkásvédelmi rendeletek c. fejezetben foglaltakra, melyek a tisztviselők munkaideje, a fizetéses szabadság, az alkalmazottak fizetéses szabadságára vonatkozó rendelkezések, a legkisebb munkaidék, a gyermeknevelési pótlékra vonatkozó régi és újabb rendeletek, a munkaidő szabályozás, a természetbeni ellátás pénzbeli egyenértékének újabb szabályozása és számtalan bírói és hatósági döntés foglaltatik. Meg vagyunk győződve, hogy az évkönyv, mint elődei, jó szolgálatot fog teljesíteni mindazoknak, akik a magyar vendéglátóiparban munkálkodnak.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1939. évi kiadása 3 pengőért ipartestületünk irodájában megszerezhető.

Néhány idénycikk első megjelenésének napja a budapesti vásárcsarnokokban

A tavasz hangulata csak akkor lesz teljes, amikor asztalunkon a friss főzelékfélék is megjelennek. Az első hónaposretek után alig várjuk már a jó friss zöldborsót és gyenge ujbургonyát. Ezek a kerti termények azonban rendszeren csak május első napjain kerülnek a főváros vásárcsarnokaiba és — magas árak miatt — sajnos még akkor sem élvezhetőek bárki számára. A zöldborsó legkorábbi megjelenését a főváros vásárcsarnokaiban 1936-ban jegezték fel, amikor május 6-án 100 — 160 filléres

áron kezdték meg a borsót árusítani. Legkésőbbi megjelenése 1935-ben május 21-én volt 90—100 filléres áron. Ezzel szemben 1934-ben a május 6-iki piaci napon már 38—80 fillérért kapni a zöldborsó különböző minőségeit.

A *főzeléktök* megjelenési ideje meglehetősen egyforma, mert legkorábban május 6-án, legkésőbbben május 14-én került a piacra. Első megjelenési

Schillinger Anna Gőzmosógyár RT
Budapest VI ker
Telefon 121-385. Vörösmarthy-utca 47b
Az ország legrégebb modernül berendezett gőzmosódája

ára azonban már sok tényezőnek befolyásától függ, mert 1934-ben 90—150 fillérral kezdődött, 1937-ben ellenben 200—280 filléres áron indult.

Primőrök csarnoki jegyzésének első napja és szélső árak ugyanezen hetekben fillérekben

Az első megjelenés napja és árjegyzése	Zöldborsó	Tök	Zöldbab	Ujburgonya
1934.	május 6 38—80	május 6. 90—150	május 6. 300—800	május 6. 48—90
1935.	május 21 90—110	május 14 140—200	május 11. 100—300	június 11. 20—56
1936.	május 5. 100—160	május 12. 120—200	június 2. 160—350	május 12. 50—90
1937.	május 18 40—150	május 11. 200—280	június 1. 160—300	május 18. 32—60
1938.	május 17. 100—140	május 10. 180—240	május 17. 400—900	június 7. 14—36

A zöldbabnak a piacon való feltünése nem olyan egyenletes, mint ezeké a terményeké volt. 1934-ben például már május 6-án lehetett friss zöldbabot kapni a piacon, de volt olyan esztendő is (1936), amikor csak június 2-án volt kapható. Ugyancsak érdekes, hogy a tulkorai megjelenés egyszer igen magas árakat jelent, máskor valóságos olcsóságot. 1934-ben 300—800 fillér, 1935-ben, amikor május 11-én volt már a piacon zöldbab, 100—360 fillér volt annak ára.

Az *ujburgonya* néha ugyancsak megvárhatja magát, 1934-ben ez is május 6-án piacon volt már, a következő évben azonban csak június 11-én került a vásárcsarnokba. Az első ujburgonya ára annál olcsóbb, minél később jut a piacra.

Érdekes a különböző esztendőkből megfigyelni azt, hogy a négyféle termény egymáshoz viszonyítva mikor kerül piacra. 1934-ben egy napon voltak először kaphatók, 1935-ben ellenben a zöldbab és ujburgonya első megjelenése között egy hónapos differencia van. A mezőgazdasági, illetve kertgazdasági terményeknek a piachoz viszonyított irányítatlansága fejeződik ki ebben, ami rendkívül káros. Káros, egyrészt a termelőre, aki nem tud előre számítani, de káros a fogyasztóra is, akit az árak meglepetésszerűen érnek. Egyes években a primőrre dolgozó termelő már tömegfelhozattal találkozhat szembe és csak minimális árakat tud elérni, második évben, amikor emiatt nem dolgozik primőrre, a piac hiába vár ujdonságokat, csak nagyon

kis mennyiség kerül a piacra és ennek árát mérhetetlenül felverik. (Stud)

A vidéki vendéglátóipar helyzete

A Győri Nemzeti Hirlaptól vesszük át az alábbi cikket:

Megnehezült a győri vendéglátóipar helyzete a szociális törvények bevezetése után.

Egyik legutóbbi számunkban hosszabb cikkben számoltunk be a vendéglátóipar egyre súlyosbodó helyzetéről. Már akkor is rámutattunk arra, hogy vannak olyan rendszabályok, amelyek segítség helyett bizonyos mértékben sujtják az iparosságot. Valahogy azt érezzük ki az ilyen miniszteriális rendelkezésekből, hogy

komolyan foglalkozni kívánnak az iparosság szomorú állapotával, de minden átmenet nélkül akarják szabályaikat átültetni a gyakorlati életbe.

Emlékeztet, hogy a miniszter a győri kamara területén szabályozta a vendéglátó iparban a minimális munkabért. Ezzel kapcsolatban három kategóriára osztották be Győrt, még pedig a 20-on felüli személyzetet foglalkoztató üzemek az első, a 20-ig a második és 10-ig, a harmadik kategóriába tartoznak. Győrött csak a Royal és a Fehér Hajó jöhet az

első tekintetben szómitásba. A rendelet azonban kimondja, hogy amennyiben a szálloda, étterem és kávéház egy kézben van, el lehet különíteni őket egymástól arra az esetre, ha a személyzet osztályozásáról van szó. A törvény Győrt, mint törvényhatósági joggal felruházott várost az első területi csoportba osztja és eszerint állapítja meg az alkalmazottak munkabéréit. Részletesen felöleli a rendelkezés az egyes csoportokhoz tartozó személyzet fizetési beosztását, kifejezésre juttatva azt, hogy aki most kevesebb javadalmazást élvezne a heti bérrendszer bevezetésével, annak nem lehet régi fizetését az adott esetre csökkenteni. Helyesnek és méltányosnak tekintjük a rendelet ide vonatkozó részét majdnem minden tekintetben.

Azonban gondolni kell a nagy üzemű, de az utóbbi időben egyre kevesebb forgalmat lebonyolító vendéglősökre és kávéásokra is, akiknek körülbelül 25 százalékos alaphér emelkedést jelent a rendelet bevezetése, ami azután maga után vonja

a versenyképesség kizárását.

Az igaz, hogy ugyanezek a szabályok érvényesek a kifőző iparra is, de itt csak 20—40 százalékos terhelést jelent, míg a nagyüzemekben legalább 100—200 százalékos rezsimelemeléssel kell számolni. Érdekesebben alakul ki például a pincérek fizetés-rendezése. A múltban egy pincér — természetesen a régié szerint — az étellel együtt havi 24 pengőt kapott és a törvényben előírt 10 százalék részesedési arányát. Most a hetibér bevezetésével nyolc pengőben részesülnek a felszolgáló alkalmazottak.

A minimális munkabér rendezése előtt a múlt

év novemberében életbe lépett

a maximális munkaidő szabályozása is.

Eszerint a vendéglátó iparban 14 óras keretben 10 óra effektív munkával szabad csak az alkalmazottakat foglalkoztatni.

A törvény előírja azt is, hogy számukra 24 óra hetenkénti szabadidőt kell biztosítani, amit 10 órai pihenésnek kell megelőznie. Ezen 34 óra alatt az alkalmazott szállását is elhagyhatja.

Ezt a rendelkezést sérelmesnek találják a vendéglősök, mert a szabadidő biztosítása nagy gondot okoz az egyes üzemeknek.

Ezt csak úgy tudják megoldani, ha u. n. „fregoli” rendszert vezetnek be, ami annyit jelent, hogy hegyettesítőkkel kell szaporítani a személyzetet. Az idegenforgalom és az üzem zavartalan lebonyolítása oly előre nem látott nehézségbe ütközik, ami szinte megbénítja az üzem menetét.

Ezzel kapcsolatos — mint panaszzolják a vendéglősök —

a tanoncokra vonatkozó rendelkezés is,

mert a tanoncok 24 órás szabadnapját is előírja a törvény. Már most nagy problémával találkoznak, amikor tekintetbe kell venni a heti 23 órát, amit a tanonc kötelező levante vagy iskolai foglalkoztatására fordítanak, mert az nem számítható be a munkaidőbe. Általános a vélemény a vendéglátó körökben, hogy

munkahiány fenyegeti ezt az ipart.

Az utánpótlás egyre kevesebb lesz, mert a munkaadók nagy többsége nem képes tanoncot alkalmazni, tekintettel, hogy a szakma érdemi elsajátítására

Pénzt hoz;

*biztos hasznot hoz az az árú
amellyel mindig megelégedettek
a vendék.*

Franck
KÁVÉPÖTLÉK
Kneipp
MALATAKÁVÉ

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likörkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

a fiatalságnak alig marad ideje.

A hiányosságokat szomorúan tapasztalják már ma is, de később még jobban kiéleződik a helyzet.

Ha számításba vesszük, hogy a tanoncnak 10 hónap át kötelező levante és iskolai foglalkoztatása van és a hátralévő két hónapban 14 napos fizetéses szabadságra kell küldeni, valóban kevés ideje marad a szakma hü és szolgálatkész elsajátítására. Pedig a lovagias és vendéglátó magyar mindig híres volt udvarias kiszolgálóiról, előzékenységéről, aminek számos esetben tanujelei lehettünk. *S mintha ez is veszélyeztetve lenne?*

A törvényes rendelkezés a női személyzetre is kitér. Ezzel kapcsolatban sem tartjuk — mondják — *előnyösnek az idevágó szakaszt*, mert bár elvileg helyesnek minősíthető a munkaidő szabályozás, de arra nem tud támpontot nyújtani, *hogyan ellenőrzik a munkaadók az alkalmazottak magánéletét.*

Ugyanis a rendelet akként szabályozta a női alkalmazottak munkarendjét, hogy azoknak több szabadságideje van, de erkölcsi szempontból ez mitsem segített a helyzeten, mivel arra nem írt elő kötelező formát, *hogy a szabadságot az esti órákat szállásán töltse.*

Ha rövid visszapillantást vetünk ezekre a rendeletekre, azt láthatjuk, hogy rövid egy év alatt születtek és léptek életbe.

Ezekhez a rendelkezésekhez szorosan hozzátartozik múlt év decemberében bevezetett családi pótbér-megállapítás is.

Magyarországon a vegyészeti ipar fizeti a legmagasabb munkabéreket*)

A magyar gyáripár a múltévi statisztika szerint 324.000 munkást foglalkoztatott és ezek együttes munkabér-jövedelme 514 millió pengő volt. Ez átlagosan 1800 pengő évi, illetve 150 pengő havi jö-

*) Az „Uj Gazdaság” c. közgazdasági lap jun. 15-i számában jelent meg ez a cikk, mely érdekesen ismerteti az ipari munkások kereseti viszonyait. Ha ezekkel az adatokkal a kávéiparban fizetett béreket és kereseti lehetőségeket hasonlítjuk össze, láthatjuk, hogy a vendéglátó ipar munkásainak szociális helyzete valóban kielégítő.

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
száraz vegytisztítás és festés
Budapest VII., Klauzál utca 8. Telefon 138-559
Az ország legnagyobb gőzmosó üze me, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási rendszer.

vedelemnek felel meg. Azelőtt 120—130 pengő körül ingadoztak az átlagos munkabérek. Havi 150 pengő sem túlságosan nagy összeg, mégis elegendő arra, hogy a minimális megélhetési szükségletet. ha nem túl nagy a család, fedezni lehet.

A különböző iparágak között legjobban a vegyészeti ipar fizeti munkásait. Ugyanis 19.000 vegyipari munkás 42 millió pengő munkabért kapott, egy-egy munkásra tehát átlagosan csaknem 200 pengő havi jövedelem esett. Jól fizet az áramtermelő-ipar is, ahol a munkások száma csaknem 10 ezer, munkabér-jövedelmük pedig 24 millió pengő. Az átlag tehát itt is havi 200 pengőnek felel meg és hogy ennek ellenére mégis a vegyészeti ipart említjük, mint legjobban fizető iparágat, ennek oka az, hogy az áramfejlesztő telepek többnyire éjjel-nappal dolgoznak, tehát itt a magas munkabér a sok túlórában találja magyarázatát. Elég szépek a keresetek, legalábbis a régi idők kereseteihez viszonyítva, a gépiparban, ahol 41.100 munkás 76 millió pengő munkabért kapott. Az átlag jövedelem tehát itt is megközelíti az évi 2000 pengőt és több havi 160 pengőnél. Igaz ugyan, hogy a gépipari munka is nehéz és erőltető.

A vas- és fémipar 50.000 munkásának bérjévedelme 86 millió pengő volt, tehát aránylag kevesebb, mint a gépipari munkásoké. Igen gyöngye a kőipari munkások keresete: 31.000 munkásnál 35 millió pengő, habár itt tekintetbe kell venni azt is, hogy az egész éven át megszakítás nélkül dolgoznak. A normális színvonal alatt van a famunkások keresete is, ahol 14.000 munkás 17 millió pengőt kapott s így alig több 1100 pengőnél az egy-egy munkásra eső átlagos évi munkabér. Kedvezőbbek a viszonyok a bőriparban. Itt 12.000 munkás munkabér-jövedelme 20 millió pengő volt, egy munkásra tehát átlag számítva kb. évi 1600—1700 pengő esett. Hasonló színvonalon mozgott a papíripár munkásainak jövedelme, ahol 6000 munkás kb. 10 millió pengőt kapott. Gyöngén fizet a textilipar, ujabban azonban itt is mutatkozik némi javulás. Eddig ugyanis az átlagos kereset alatta volt az évi 1200 pengőnek, most azonban 75.000 munkás 94 millió évi jövedelme több az egy személyre eső 1200 pengős átlagnál. Ami a nyomdai munkások 22 millió jövedelmét illeti, ez is kb. havi 200 pengőnek felel meg, de ebbe a szakmába azonban be vannak számítva a korrektorok is, akik tudvalevően nem annyira fizikai, mint inkább szellemi munkát végeznek.

Ajánlok mindennemű **üveg, porcellán** és **zomancedényeket** legelőnyösebb árakon. **Gács edénybolt.** Állandó edénykölcsonzés. Budapest, VIII Ór ucca 4. Telefon: 33-66-44.

Az ipar ideiglenes szünetelése és a kereseti adó

A budapest kereskedelmi és iparkamara szövéttette a pénzügyminisztérium illetékes ügyosztályán az általános kereseti adó — iparszüneteltetés idejére való — törlésének kérdését. E tárgyalások folyamán utalt számos kisiparos nehézségeire és kifejezésre juttatta azt a kívánságot, hogy az ipartörvényben biztosított ipari szüneteltetés ideje az általános kereseti adó szempontjából megfelelően figyelembe véssék. A minisztérium álláspontja szerint a szüneteltetés évében a kereseti adó nem törölhető; a következő évben azonban az iparos az előirt időben (január hóban) mondja föl rögzített adóját és az adóalap újból történő megállapítása során a szüneteltetés idejét jelentse be és igazolja. E törvényes álláspont azzal magyarázható, hogy a kincstár visszaéléseknek (az ipar hivatalos szüneteltetése melletti titokban való továbbfolytatásának) nem akar pénzügyi kedvezményt juttatni és ez magának az adót fizető iparoknak is jól felfogott érdeke. Más oldalról a tényleg bajbajutott iparoson való segítés a kamara nézete szerint fontos cél, amelyet a kamara töle telhetőleg támogatni kíván. Ha az önhibáján kívül bajbajutott iparos iparát ideiglenesen szüneteltetni kénytelen, jelentse ezt be az ipartestületnek és a községi előljáróságának, s az itt kiállított végzésekkal módjában áll a pénzügyi hatóság előtt nehéz helyzetét bizonyítani. Oly esetekben, amidőn a folyó adók fizetése is komoly és tényleges (bizonyítható) nehézségekbe ütközik, legtöbbit ér a helyi viszonyokat jól ismerő ipartestületre való hivatkozás és az itt szerzett tanúsítvánnyal való bizonyítás. Általános természetű bajok orvoslása tekintetében, a kamara is készséggel jár közben az illető kivető, vagy fellebbezési hatóságoknál.

Jár-e a beteg alkalmazottnak fizetés?

Egy rögtöni hatállyal elbocsátott iparossegéd felmondási időre járó kétheti munkabér címén pert indított a munkaadója ellen. A munkaadó a perben azzal vélekezett, hogy a felperes a rendes felmondás egész tartama alatt beteg volt, táppénzt kapott, már pedig a beteg alkalmazottnak az 1927. évi XXI. tc. szerint kórházi ápolásra, táppénzre és a társadalombiztosítási jogszabályokban megállapított egyéb szolgáltatásokra van csak igénye, munkabérre azonban nem.

A budapesti központi kir. Járásbiróság, mint

Fűzfótelek (teraszra) új **P4.80**

Kerti butorok

billiárdasztalok

(behuzás — javítás). Kuglifszerelés
üveg — porcellán legolcsóbban
Fried Király utca 44.
Kölcsonzés!

munkaügyi bíróság felperest keresetével elutasította és a budapesti kir. törvényszék 27. Pf. 337—1939. sz. ítéletével ezt az ítéletet jogerőre emelte. A kir. törvényszék indokolása kifejtette, hogy a beteg munkást betegsége tartama alatt a társadalombiztosító intézet látja el és a munkaadó, aki esetleg hosszú éveken át fizette a betegsegélyező biztosítási járulékokat, a betegség tartama alatt munkabért fizetni nem tartozik. Egyedüli kivétel a kereskedősegéd, illetve a kereskedelmi törvény alá eső alkalmazott, aki betegsége tartama alatt is 6 hetet meg nem haladó időre követelheti a fizetését.

A budapesti kir. törvényszék fellebbezési tanácsának ez a döntése kétségkívül megfelel az anyagi jognak, a joggyakorlat terén nem is jelent fordulatot, mégis minthogy abban a kérdésben, hogy a beteg alkalmazottnak jár-e fizetés, a nagypublikum körében meglehetősen tájékozatlanság uralkodik, a kir. törvényszék döntése érdemes arra, hogy minél szélesebb körben publikus legyen.

A kereskedősegédekre vonatkozó rendelkezés még abból az időből maradt vissza a 65 éves kereskedelmi törvényben, amikor még nem volt társadalombiztosítás. Ma azonban a beteg alkalmazott a legkitünőbb kórházi ellátásban részesül és a táppénz is, különösen a napibérosztályok határainál majdnem eléri az alkalmazott fizetését.

Lathatva az elmondottakat, kétségtelen, hogy a beteg alkalmazottnak a munkaadó a betegség tartamára nem tartozik fizetést adni. A kereskedősegédek, illetőleg az 1910—1920. M. E. sz. rendelet hatálya alá eső alkalmazottak kivételével.

Kérdés, mi a helyzet, ha a munkaadó a beteg alkalmazottat, aki nem esik a kereskedelmi törvény 56. §-ának, illetőleg az 1910—1920. M. E. sz. rendelet hatálya alá, betegség címén rögtöni hatállyal elbocsátja? Minthogy betegség címén rögtöni hatályu elbocsátásnak az ipartörvényben megjelent kivételektől eltekintve helye nincs, a kérdés azon dől el, hogy az *elbocsátás napjától kezdődő rendes felmondási idő alatt* az alkalmazott meggyógyult-e, vagy sem. Ha az alkalmazott nem gyógyult meg és az egész rendes felmondási idő alatt kórházi ápolásban, vagy táppénzben részesül, a felmondási időre munkabér nem jár neki. Ha ellenben az alkalmazottat a rögtöni hatályu elbocsátás napján kezdődő rendes felmondási idő alatt a társadalombiztosító egészségesnek nyilvánítja, a kórházból elbocsátja és a táppénzt beszünteti, ezen időponttól kezdve a rendes felmondási idő hátralé-

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likörkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

a fiatalságnak alig marad ideje.

A hiányosságokat szomorúan tapasztalják már ma is, de később még jobban kiéleződik a helyzet.

Ha számításba vesszük, hogy a tanoncnak 10 hónap át kötelező levante és iskolai foglalkoztatása van és a hátralévő két hónapban 14 napos fizetéses szabadságra kell küldeni, valóban kevés ideje marad a szakma hü és szolgálatkész elsajátítására. Pedig a lovagias és vendéglátó magyar mindig híres volt udvarias kiszolgálóiról, előzékenységéről, aminek számos esetben tanujelei lehettünk. *S mintha ez is veszélyeztetve lenne?*

A törvényes rendelkezés a női személyzetre is kitér. Ezzel kapcsolatban sem tartjuk — mondják — *előnyösnek az idevágó szakaszt*, mert bár elvileg helyesnek minősíthető a munkaidő szabályozás, de arra nem tud támpontot nyújtani, *hogyan ellenőrizték a munkaadók az alkalmazottak magánéletét.*

Ugyanis a rendelet akként szabályozta a női alkalmazottak munkarendjét, hogy azoknak több szabadságideje van, de erkölcsi szempontból ez mitsem segített a helyzeten, mivel arra nem írt elő kötelező formát, *hogy a szabadságot az esti órákat szállásán töltse.*

Ha rövid visszapillantást vetünk ezekre a rendeletekre, azt láthatjuk, hogy rövid egy év alatt születtek és léptek életbe.

Ezekhez a rendelkezésekhez szorosan hozzátartozik múlt év decemberében bevezetett családi pótbérmegállapítás is.

Magyarországon a vegyészeti ipar fizeti a legmagasabb munkabéreket*)

A magyar gyáripár a múltévi statisztika szerint 324.000 munkást foglalkoztatott és ezek együttes munkabér-jövedelme 514 millió pengő volt. Ez átlagosan 1800 pengő évi, illetve 150 pengő havi jö-

*) Az „Uj Gazdaság” c. közgazdasági lap jun. 15-i számában jelent meg ez a cikk, mely érdekesen ismerteti az ipari munkások kereseti viszonyait. Ha ezekkel az adatokkal a kávéiparban fizetett béreket és kereseti lehetőségeket hasonlítjuk össze, láthatjuk, hogy a vendéglátó ipar munkásainak szociális helyzete valóban kielégítő.

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
száraz vegytisztítás és festés
Budapest VII., Klauzál utca 8. Telefon 138-559
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási rendszer.

vedelemnek felel meg. Azelőtt 120—130 pengő körül ingadoztak az átlagos munkabérek. Havi 150 pengő sem túlságosan nagy összeg, mégis elegendő arra, hogy a minimális megélhetési szükségletet. ha nem túl nagy a család, fedezni lehet.

A különböző iparágak között legjobban a vegyészeti ipar fizeti munkásait. Ugyanis 19.000 vegyipari munkás 42 millió pengő munkabért kapott, egy-egy munkásra tehát átlagosan csaknem 200 pengő havi jövedelem esett. Jól fizet az áramtermelő-ipar is, ahol a munkások száma csaknem 10 ezer, munkabér-jövedelmük pedig 24 millió pengő. Az átlag tehát itt is havi 200 pengőnek felel meg és hogy ennek ellenére mégis a vegyészeti ipart említjük, mint legjobban fizető iparágat, ennek oka az, hogy az áramfejlesztő telepek többnyire éjjel-nappal dolgoznak, tehát itt a magas munkabér a sok túlórában találja magyarázatát. Elég szépek a keresetek, legalábbis a régi idők kereseteihez viszonyítva, a gépiparban, ahol 41.100 munkás 76 millió pengő munkabért kapott. Az átlag jövedelem tehát itt is megközelíti az évi 2000 pengőt és több havi 160 pengőnél. Igaz ugyan, hogy a gépipari munka is nehéz és erőltető.

A vas- és fémipar 50.000 munkásának bérjévedelme 86 millió pengő volt, tehát aránylag kevesebb, mint a gépipari munkásoké. Igen gyöngye a kőipari munkások keresete: 31.000 munkásnál 35 millió pengő, habár itt tekintetbe kell venni azt is, hogy az egész éven át megszakítás nélkül dolgoznak. A normális színvonal alatt van a famunkások keresete is, ahol 14.000 munkás 17 millió pengőt kapott s így alig több 1100 pengőnél az egy-egy munkásra eső átlagos évi munkabér. Kedvezőbbek a viszonyok a bőriparban. Itt 12.000 munkás munkabér-jövedelme 20 millió pengő volt, egy munkásra tehát átlag számítva kb. évi 1600—1700 pengő esett. Hasonló színvonalon mozgott a papíripár munkásainak jövedelme, ahol 6000 munkás kb. 10 millió pengőt kapott. Gyöngén fizet a textilipar, újabban azonban itt is mutatkozik némi javulás. Eddig ugyanis az átlagos kereset alatta volt az évi 1200 pengőnek, most azonban 75.000 munkás 94 millió évi jövedelme több az egy személyre eső 1200 pengős átlagnál. Ami a nyomdai munkások 22 millió jövedelmét illeti, ez is kb. havi 200 pengőnek felel meg, de ebbe a szakmába azonban be vannak számítva a korrektorok is, akik tudvalevően nem annyira fizikai, mint inkább szellemi munkát végeznek.

Ajánlok mindennemű **üveg, porcellán és zománc edényeket** legelőnyösebb áron. **Gács edénybolt.** Állandó edénykölcsonzés. Budapest, VIII Ór ucca 4. Telefon: 33-66-44.

Az ipar ideiglenes szünetelése és a kereseti adó

A budapest kereskedelmi és iparkamara szöv. tette a pénzügyminisztérium illetékes ügyosztályán az általános kereseti adó — iparszüneteltetés idejére való — törlésének kérdését. E tárgyalások folyamán utalt számos kisiparos nehézségeire és kifejezésre juttatta azt a kívánságot, hogy az ipartörvényben biztosított ipari szüneteltetés ideje az általános kereseti adó szempontjából megfelelően figyelembe vétessék. A minisztérium álláspontja szerint a szüneteltetés évében a kereseti adó nem törölhető; a következő évben azonban az iparos az előírt időben (január hóban) mondja föl rögzített adóját és az adóalap újból történő megállapítása során a szüneteltetés idejét jelentse be és igazolja. E törvényes álláspont azzal magyarázható, hogy a kincstár vizsgálásoknak (az ipar hivatalos szüneteltetése melletti titokban való továbbfolytatásának) nem akar pénzügyi kedvezményt juttatni és ez magának az adót fizető iparosoknak is jól felfogott érdeke. Más oldalról a tényleg bajbajutott iparoson való segítség a kamara nézete szerint fontos cél, amelyet a kamara töle telhetőleg támogatni kíván. Ha az önhibáján kívül bajbajutott iparos iparát ideiglenesen szüneteltetni kénytelen, jelentse ezt be az ipartestületnek és a községi előjárásnak, s az itt kiállított végzésekké módjában áll a pénzügyi hatóság előtt nehéz helyzetét bizonyítani. Oly esetekben, amidőn a folyó adók fizetése is komoly és tényleges (bizonyítható) nehézségekbe ütközik, legtöbbit ér a helyi viszonyokat jól ismerő ipartestületre való hivatkozás és az itt szerzett tanúsítvánnyal való bizonyítás. Általános természetű bajok orvoslása tekintetében, a kamara is készséggel jár közben az illető kivető, vagy fellebbezési hatóságoknál.

Jár-e a beteg alkalmazottnak fizetés?

Egy rögtöni hatállyal elbocsátott iparossegéd felmondási időre járó kétheti munkabér címén pert indított a munkaadója ellen. A munkaadó a perben azzal védekezett, hogy a felperes a rendes felmondás egész tartama alatt beteg volt, táppénzt kapott, már pedig a beteg alkalmazottnak az 1927. évi XXI. tc. szerint kórházi ápolásra, táppénzre és a társadalombiztosítási jogszabályokban megállapított egyéb szolgáltatásokra van csak igénye, munka bérre azonban nem.

A budapesti központi kir. Járásbiróság, mint

Fűzfótelek (teraszra) új **P 4.80**
Kerti butorok
billiárdasztalok
(behuzás — javítás). Kuglifelszerelés
üveg — porcellán legolcsóbban
Fried Király utca 44.
Kölcsonzés!

munkaügyi bíróság felperest keresetével elutasította és a budapesti kir. törvényszék 27. Pf. 337—1939. sz. ítéletével ezt az ítéletet jogerőre emelte. A kir. törvényszék indokolása kifejtette, hogy a beteg munkást betegsége tartama alatt a társadalombiztosító intézet látja el és a munkaadó, aki esetleg hosszú éveken át fizette a betegsegélyző biztosítási járulékokat, a betegség tartama alatt munkabért fizetni nem tartozik. Egyedüli kivétel a kereskedősegéd, illetve a kereskedelmi törvény alá eső alkalmazott, aki betegsége tartama alatt is 6 hetet meg nem haladó időre követelheti a fizetését.

A budapesti kir. törvényszék fellebbezési tanácsának ez a döntése kétségkívül megfelel az anyagi jognak, a joggyakorlat terén nem is jelent fordulatot, mégis minthogy abban a kérdésben, hogy a beteg alkalmazottnak jár-e fizetés, a nagypublikum körében meglehetősen tájékozatlanság uralkodik, a kir. törvényszék döntése érdemes arra, hogy minél szélesebb körben publikus legyen.

A kereskedősegédekre vonatkozó rendelkezés még abból az időből maradt vissza a 65 éves kereskedelmi törvényben, amikor még nem volt társadalombiztosítás. Ma azonban a beteg alkalmazott a legkitünőbb kórházi ellátásban részesül és a táppénz is, különösen a napibérosztályok határainál majdnem eléri az alkalmazott fizetését.

Lathatva az elmondottakat, kétségtelen, hogy a beteg alkalmazottnak a munkaadó a betegség tartamára nem tartozik fizetést adni. A kereskedősegédek, illetőleg az 1910—1920. M. E. sz. rendelet hatálya alá eső alkalmazottak kivételével.

Kérdés, mi a helyzet, ha a munkaadó a beteg alkalmazottat, aki nem esik a kereskedelmi törvény 56. §-ának, illetőleg az 1910—1920. M. E. sz. rendelet hatálya alá, betegség címén rögtöni hatállyal elbocsátja? Minthogy betegség címén rögtöni hatályu elbocsátásnak az ipartörvényben megjelölt kivételektől eltekintve helye nincs, a kérdés azon dől el, hogy az elbocsátás napjától kezdődő rendes felmondási idő alatt az alkalmazott meggyógyult-e, vagy sem. Ha az alkalmazott nem gyógyult meg és az egész rendes felmondási idő alatt kórházi ápolásban, vagy táppénzben részesül, a felmondási időre munkabér nem jár neki. Ha ellenben az alkalmazottat a rögtöni hatályu elbocsátás napján kezdődő rendes felmondási idő alatt a társadalombiztosító egészségesnek nyilvánítja, a kórházból elbocsátja és a táppénzt beszünteti, ezen időponttól kezdve a rendes felmondási idő hátralé-

STUDIUM

dákó és
írókréta

Gyártja
Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyar és Keresk. rt.
Kapható: Telefon 186-351 és 189-423
Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.

vő részére jár az alkalmazottnak a fizetés, amely ez esetben nem egyéb, mint kártérítési szolgáltatás.

Domby Kálmán

kir. járásbirósági alelnök, a budapesti központi kir. járásbiróság munkaügyi csoportjának vezetője.

Rendet teremt a főváros a fagyalt-fronton

A tizfilléres fagyaltozás az idei nyáron is megindult, s a megszorított *expressso* üzletek is versenyeznek a cukrászokkal, azonban a fogyasztás jóval kisebb, mint az előző években. Hűvös volt a május, esős a június, most pedig már itt a gyümölcs, melynek minden fajtája bőséggel ontja el Budapestet. Pedig az idén megérdemelte volna a fagyalt a jobb időt, mert a minősége ellen alig van kifogás.

A főváros szigorú ellenőrzése rendet teremtett a fagyalt-fronton, ahol sokkal kevesebb a kihágás, mint az előző esztendőben, holott az újabb fagyalt-rendelet értelmében nemcsak egészségügyi okokból vizsgálják a fagyaltot, hanem az előírt tápértékét is ellenőrzi a Székesfővárosi Vegyészeti Intézet. Ebből a szempontból főképen a kávéfagyaltokban találtak okot a kifogásra. A kávéfagyalt alapanyaga a vanília-fagyalt, amelyhez kávéoldatot öntenek és ez gyakran úgy felhigítja a fagyaltot, hogy nem megfelelő a zsirtartalma. A tejszínes vagy tejes-fagyaltoknál a zsirtartalmat megszabja arendelet és azt is pontosan leméri az ellenőrzés, mert a fagyaltot már népelemezési cikknek tekintik.

Hogy milyen szigorú körültekintéssel foglalkoznak a hatóságok a fagyalttal, annak bizonyítéka a földművelésügyi miniszter most megjelent ren-

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 250 és 5 kg-os ládáknban, ugyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-től

Budapest, VIII, József-körút 38.

Telefon: 1-392-77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánla)

delete, mely szabályozza a kókuszfagyalt forgalom-bahozatalát. A rendelet megengedi a kókuszdiónak izesítőként való felhasználását és megszabja, hogy a kókuszdiót a rokon mogyoró, mandula, vagy dió anyagokkal egyező módon kell a fagyaltban felhasználni.

Ilyen részletekre terjed ki ma már a rendelet és nyomában az ellenőrzés, míg a valaha gyakran szereplő egészségtelen, fertőzött, veszedelmes anyagokat tartalmazó, sőt minden nyáron felbukkanó mérgező fagyalttal ma már nincs a hatóságnak dolga. Nincs addig, amíg tovább is szigorúan vigyáz a jó, az ártatlan fagyaltra.

(Magyar Főváros)

Miért iszik teát a kínai?

Most, hogy ránk köszöntöttek a meleg nyári napok — bármilyen furcsán hangzik is — igen időszerű arról szólnunk, hogy a teaivás mennyire elterjedt a világon. Bizvást elmondhatjuk, hogy az emberiség fele rendszeresen fogyaszt teát, mégpedig nem úgy, mint mi európaiak, akik a téli hideg idején iszunk ebből a forró italból, hanem állandóan, nyáron is, legnagyobb hőségben is.

Földünkön több, mint 2000 millió ember él, ebből a kínaiak, japánok közel 500 milliót számlálnak, de Szibéria lakói, a mandzsuriak, tibetiek és számos, velük rokon ázsiai nép köznapi italnak egyebet sem fogyaszt, mint teát. Ennek pedig igen érdekes oka van. Nem az, ami általános, bár nem alaptalan hiedelem, hogy az e népek által lakott területeken a meleg folyadék jobban oltja a szomjúságot. Oka nem más, minthogy Ázsiában, főként Kínában, ahol az egész országban posványos vízzel

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti

Salgó gőzmosógár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés. Mosás lágyított vízben
VI, Vörösmarty ucca 54. — Pontos kiszolgálás
Olc-ó árak! Telef. n: 116-286

lepett területeken rizst termelnek, mindenféle viz. a kutviz és folyók vize is fertőzött úgy, hogy inni csak felforralt vizet lehet. Az egészségnek ártalmatlan, de rossz ízű, vagy leginkább izetlen viznek a kellemesebbé tételére használják már évezredek óta az ázsiai népek a teanövény levelét.

Ez a magyarázata tehát, az ázsiai népek tea-fogyasztásának és a teába nem is tesznek semmiféle más ízesítőt, cukrot sem. A tudósok véleménye szerint ilyen okokból terjedt el, különösen Kiszáziában és Északafrikában a kávéfogyasztás, Amerikában a forralt viznek kakaóval való ízesítése.

Hazánkban, hála Istennek, majd mindenütt van egészséges ivóvizünk. De ha valahol rossz a víz, fertőzött, vagy járványos betegség üti fel a fejét, bizony okos dolog forralt vizet inni, amit aztán tetszés szerint ízesíthetünk. Különösen jó ez az elővigyázatosság nyáridőn, ezért is mondtuk el mostan a teavás keletkezésének érdekes magyarázatát.

H I R E K

Kinevezések és előléptetések

Kormányzó Ur öfőméltósága dr. *Árkay* Ferenc miniszteri osztályfőnöki címmel felruházott miniszteri tanácsost miniszteri osztályfőnökké, dr. *Kacsóh* Bálint címzetes miniszteri osztálytanácsost miniszteri osztálytanácsossá és dr. *Vicián* István miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá nevezte ki. A pénzügyminisztérium kötelékében pedig dr. *Ország* Sándor c. osztálytanácsos osztálytanácsossá, dr. *Biró* Béla pénzügyi titkár pedig miniszteri titkárrá neveztetett ki. Mindezek az urak iparunk ügyeit intézik a kereskedelmi, illetőleg pénzügyminisztériumokban. A jól megérdemelt előléptetéseket örömmel vesszük tudomásul.

Moór Jenő kamarai titkár gyászja

Fájdalmas csapás érte *Moór* Jenő kamarai titkárt, iparunk igaz barátját és jóakaróját. Édesatyja, *Moór* János, kádármester, a patriárkák korában, 88. évében elhunyt. A megható gyászjelentés mélységes fájdalommal vázolja a derék magyar iparos életét, aki ipara iránti ragaszkodással, szeretettel élte le hosszú életét. *Moór* Jenő gyászában a magyar iparosság teljes szívvel osztozik.

Értelmiségi bejelentések

Felhívjuk érdekelt kartársaink figyelmét, hogy az alkalmazottak tekintetében történt változást legközelebb az 1939. július 31-i állapot szerint augusz-

tus 15-ig kell sárga blankettán az Értelmiségi Munkanélküliek Ugyeinek Kormánybiztosságához bejelenteni.

Ebek bevitele a nyilvános étkezőhelyiségekbe

Lapunk múlt heti számában ismertettük a székesfőváros új ebtartási szabályrendeletét, mellyel újból megengedte, hogy kutyákat a nyilvános helyiségekbe be lehet vinni. A szabályrendeletnek vonatkozó rendelkezéseit az „Ebtenyésztők Országos Egyesülete” plakátformában kiadta. Ezeket a kifüggeszthető plakátokat testületünk irodája minden kartársnak megküldi. Akinek további példányokra van szüksége, a testület irodájában díjmentesen megszerezhetik.

Halálozás

Grecsner András Róbert, testületünknek és a magyar kávésiparnak egyik legrégebb tagja és munkása f. évi július 5-én élete 72. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát özvegye és rokonai gyászolják. Julius 7-én d. u. fél 4 órakor temették az új közfemetőben, nagy részvét mellett. *Grecsner* András Róbert hosszú éveken át folytatta a kávésipart, lelkes, szerény katonája volt iparunk törekvéseinek. Kegyeletünk kísérelje sirjába.

A főpincéri rendszer megszüntetése tárgyában

a minisztériumhoz benyújtott előterjesztésre, testületünk véleményes jelentését beadta. A felterjesztés másolatait a testület elnöksége az ipari érdekképviselőeknek, valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknak megküldötte. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a következő átiratban járult az előterjesztéshez:

8235—1939.

Budapesti Kávésok Ipartestülete

Budapest.

Folyó évi június 30-án kelt megkeresésükre válaszolva közöljük, hogy kamaránk részéről is teljes egészében egyetértünk azon okfejtéssel és azon állásponttal, amelyet t. cím a magy. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter ur 28.358—I. a.—1939. sz. felhívására előterjesztett. Ennek a felfogásunknak a miniszter urhoz intézett felterjesztésünkben kifejezést is adtunk és kértük, hogy a főpincéri rendszert a nyilvános étkező üzemekben továbbra is tartsa fenn.

Szeged, 1939. július 5.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara
Ph.

Rainer Ferenc s. k.

elnök

Lander s. k.

üggy. titkár

Új rendelet készül a tojás minőségi kellékeinek és forgalmának szabályozására

Az illetékes hatóságok évek óta tartó, alapos előkészítő munkája nyomán a közeljövőben megjelenik az ugynevezett „tojás-rendelet”. A küszöbönálló miniszteri rendelkezés szabályozni fogja a szárnyasok (tyúk, kacs, liba) tojásainak minőségét és forgalmát. A rendelet pontosan körülírja, hogy milyen tojások láthatók el „teatojás”, „friss tojás”, „repedt tojás” jelzéssel és mikor minősítendő romlottnak a tojás.

Pörkölt kávé keverékeink

közismerlen elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk emiatt azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbatő észhez mintát

Kávésok Áruforgalmi Rt.-nál Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 139-277.

Saját pörkölő üzem

Meghatározzák továbbá, hogy mikor és hogyan hozható forgalomba a tojás „keltető-tojás” néven és hogy mik a „kanna tojás” forgalmi előírásai. Kiterjeszkedik a rendelet még a tojástartó (konzerválás) eljárások és a konzervtojások megjelölésének szabályozására. A kereskedelmi, kiviteli és közéleti szempontból egyaránt jelentős rendelet kiadását érdekelt körökben indokoltan nagy várakozás előzi meg.

Nem kell irigyelni a városi tisztviselőket

Érdekes statisztikát állított össze a STUD a városi tisztviselők jövedelméről. A statisztika — amelyben a székesfőváros tisztviselői nem szerepelnek — amilyen érdekes, olyan kedvezőtlen a városi tisztviselőkre nézve. A városi tisztviselők többsége havi 150 pengőnél kisebb illetményben részesül. A törvényhatósági jogú városok tisztviselőinek 46 százaléka, a megyei városok tisztviselőinek 58.2 százaléka kap 150 pengőnél kisebb fizetést. A törvényhatósági jogú városokban 150 pengőt meghaladó, de 350 pengő alatt levő fizetése van a tisztviselők 46.7 százalékának. Míg a megyei városi tisztviselőknek 37 százaléka kap csak ilyen fizetést. A 350 pengőt meghaladó jövedelmek már ritkák. A törvényhatósági jogú városok tisztviselői közül 7.3, a megyei városok tisztviselői közül csak 4.8 jut ebbe a csoportba. Azok a közigazgatási tisztviselők, akik végleges státusba kerültek, jobb helyzetben vannak, ezeknek a törvényhatósági jogú városokban csak 4 százaléka, a megyeiekben 3.4 százaléka kap 150 pengőnél kevesebb fizetést. Ugynevezett nagy jövedelme már csak igen kevés városi tisztviselőnek van, mert 351—500 pengő között a törvényhatósági jogú városokban 8.6, a megyei városokban 10 százalékat találjuk. 500 pengőnél nagyobb fizetést a törvényhatósági városokban a tisztviselőknek 4.3 százaléka, a megyei városokban csupán 1.2 százaléka kap.

Kávépótló italok

Ismeretes, hogy Németországban és Olaszországban hatósági intézkedések történtek a kávéfogyasztás csökkentésére. Az intézkedésnek mélyen-

fekvő politikai okai vannak. A rádió most segítségére siet a kávéatlan olaszok életének azzal, hogy kávészerű italok készítésére tanítja meg hallgatóit.

Szőlő és borkiállítások

A szőlő- és borbogyószedés minél szélesebb körben való propagálására az egyes vidékek az idén is megrendezik a már országos hírűvé vált szőlő- és borbemutatóikat. Pécs augusztus 13—15-ig rendez szőlő- és bor-, valamint mézkiállítást, szeptember 10-én pedig a mecseki szőlőgazdák rendeznek szőlő- és borünnepet. Október 8—10-ig ugyancsak Pécsen szőlő- és gyümölcskiállítást rendeznek. Kecskeméten július 18—20-ig az Országos Kongresszus keretében az ország ugyyszólván összes borvidékei kiállítják legkiválóbb boraikat. Október közepén Sátoraljaujhelyen a Tokajhegyaljai Bortermelők rendeznek kiállítást. A Balatoni Gyümölcstermelők Egyesülete a napokban határozta el, hogy később kijelölendő időben az idén is megrendezi az évek óta idegenforgalmi szempontokból is fontos Balatoni Borhetet.

Az orvosok és a bor

A Nemzetközi Borhivatal körkérdéssel fordult a bortermelő államok orvosaihoz, amelyben a bornak az emberi szervezetben való szükségességéről, illetőleg a borbogyószedésnek az egészségre való hatásáról kért választ. A Nemzetközi Borhivatal most hozta nyilvánosságra a beérkezett válaszok egy részét. Romániából 1720 orvos válaszolt a körkérdésre, ezek közül 1263 a bor fogyasztását feltétlenül szükségesnek, 75 pedig az egészségre jó hatásúnak, 340 káros hatásúnak tartja. Franciaországból 840 válasz érkezett, ezekből 683 a bor fogyasztását hasznosnak tartja, 132 feltétlenül szükségesnek és 9 károsnak. Bulgáriából 336 válaszolt, 126 a bor hasznosságáról ír, 6 az egészségre nézve feltétlenül egészségesnek tartja a bor fogyasztását, 199 úgy véli, hogy a bor teljesen közömbös hatása az egészségre, 5 pedig károsnak tartja. Görögországból 101 válasz érkezett, 85 elsőrendű fontosságot tulajdonít a bornak az ember szervezetére, 7 a fogyasztását feltétlenül szükségesnek tartja és 8 károsnak. Portugáliából 34 válasz érkezett, ezek közül 33 a bort hasznosnak tartja, 1 pedig feltétlenül szükségesnek.

Kassáról érkezik a legtöbb vendég Budapestre

Nagymértékben fejlődik idegenforgalmunk. A csonkamagyarországi vendégek 1939 első három hónapja alatt 63.866, a múlt év első negyedében 76.169, az idén pedig 101.607 napot töltöttek Budapesten. Az idei nagy emelkedésben főrésze van a visszacsatolt Felvidéknek és Kárpátjának. A vidéki városok közül a legtöbb látogató Kassáról érkezett, több, mint Szegedről és Debrecenből. A belső idegenforgalom jelentős emelkedése mellett idegenforgalmunk általános növekedésével is meg lehetünk elégedve. Márciusban 20.632 idegen érkezett Budapestre és 60.170 napot töltött itt, míg a múlt év márciusában az érkezett vendégek száma 18.962 volt, az itt töltött napoké 61.134. Az idei márciusban érkezett külföldiek száma 5507 volt,

mig tavaly 5559, de az itt töltött napok száma 3000-rel emelkedett. A többletet a német vendégek megszorodása okozta.

A német és olasz lapokat bojkottálják a varsói kávéháztulajdonosok

A varsói kávéház- és étterem-tulajdonosok elhatározták, hogy nemcsak a német újságokat bojkottálják, hanem az olasz lapokat is.

A „Novara“ tisztí étkezője — egy ujbpesti kávéházban

Kegyeletes ünnepséget tartott a magyar haditengerészet Novara-csoportja: felavatták a Horthy Miklós-hidon felállított haditengerészeti emlékmű kicsinyített mását. Az ünnepségre a Novara-csoport az ujbpesti Kör-kávéház alagsorában levő helyiségét a Novara hadihajó tisztí étkezőjének mintájára alakították át. A helyiség előtt levő területet hadikötő-formában építették át.

Arab kávéházak a Maginot-vonalban

Mozikát, biliárdtermeket és a marokkói csapatok számára külön arab kávéházakat rendeztek be a francia Maginot-vonal földalatti erődítményekben. Ilyen módon akarják elviselhetővé tenni a földalatti életet a katonák számára, akik már hónapok óta egyfolytában szolgálatot teljesítenek a Maginot-vonalban.

Pincérek helyett — pincéernők

Poroszországban még az 1933. évben megtiltották, hogy italmérési üzletekben nők ne alkalmaztassanak és az állások férfiak részére tartassanak fenn. Ez a munkapiac politikai rendelkezés célját elvesztette, mert a munkanélküliség megszüntével munkáshiány állott be a vendéglátó iparokban is. Ez okból most ezt az 1933. évi rendeletet hatályon kívül helyezték.

Zwack Likörgyár

elsőrangú gin-t, whisky-t, vermuthot, kész coctailt és tokaji borból főzött Brandyt (Konyak) hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak figyelmébe. Fenti öt cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez páralanok. Kérjen coctail receptet! Kecskeméti Barackpálinkája a legjobb a maga nemében! Unicum versenyen kívül.

Márvány lapok

GÓTS EDE Bpest. V., Légrády Károly u. 14

Tel: 299 202

hatásáért a kereskedelemügyi miniszter urhoz kell a munkaadónak folyamodnia.

Özvegyi jogon folytatott iparnak más iparhatóság területére történt áthelyezése esetén kiadható-e új iparigazolvány? Az 1922:XII. tc. 49. §-ának második bekezdése fenntartás nélkül megengedi, hogy az iparos iparigazolvány alapján fenntartott üzletet más iparhatóság hatásköre alá eső területre helyezhesse át, csak új iparigazolvány váltását teszi az iparos kötelességévé, a törvény 51. §-a pedig a régi iparigazolványnak az új üzletre illetékes iparhatóságnál való bemutatását is megköveteli. Ennélfogva annak nincs akadály, hogy az ipart özvegyi jogon gyakorló helyezhesse át üzletét más iparhatóság hatásköre alá eső területre, s így folyamodjon, aki özvegyi jogon gyakorolt mészáros és hentesiparát helyezi át, a mészáros és hentesipar gyakorlására kért iparigazolvány kiadandó volna, szövegének a 7800—1923. K. K. számú rendelet 116. §-a értelmében oly kiegészítésével, hogy az iparos iparát özvegyi jogon gyakorolja és így tanoncot csak az esetben tarthat, ha képesített üzletvezetőt alkalmaz.

Az iparnak elhunyt iparos kiskorú árvái javára folytatása esetében az üzleti cégtábla szövege mily változás alá esik? Az 1922:XII. tc. 8. §-a első mondata szerint, ha a meghalt iparos házastársat nem hagyott maga után vagy ha az életben maradt házastárs utóbb meghal, vagy az özvegyi joggal élni nem kíván, az ipart a gyám, illetőleg az életbenmaradt házastárs az iparos törvényes, törvényesített vagy örökbefogadott kiskorú gyermekei vagy unokái javára, ezek nagykorúvá válásáig újabb iparigazolvány, illetőleg iparendély nélkül folytathatja. A cégtábla így esetben tehát csak az iparigazolványban megnevezett iparos nevét tüntetheti fel, de szembetűnő módon föl kell tüntetni az iparhatóságnál történt bejelentésnek megfelelően azt is, hogy ki a felelős üzletvezető.

Képesítéshez kötött iparban gyáripari üzem létesítésekor a bejelentő fél szakképzettségére vonatkozó iratok az ipartestületnek nyilatkozás céljából kiadandók-e? Az 1922:XII. tc. 41. §-a ugyan kifejezetten nem korlátozza az ipartestületnek a képesítéshez kötött iparra iparigazolványt kérő egyén szakképzettségét igazoló iratok betekintésére vonatkozó jogát, minthogy azonban az ipari szakképzettség vizsgálatáról csak a képesítéshez kötött iparnak a kisipar körét meg nem haladó mérvű gyakorlása esetében lehet szó, a fennforgó esetben azonban gyári üzemre kéretett az iparjogositvány, tehát a törvény 17. §-ának első bekezdése tartandó szem előtt, kétségtelen, hogy az elsőfoku iparhatóság nem követett el törvénysértő mulasztást, midőn az esetre a törvény 41. §-át nem alkalmazta.

Ipari és közigazgatási hírek

Lakhatási engedéllyel bíró olasz állampolgár fia tanoncul alkalmazható-e. Az az olasz állampolgár, akinek Magyarországon lakhatási engedélye van, az ipar önálló üzemeltetése tekintetében a magyar állampolgárokkal egyenjogú, de munkavállalhatása (szolgálati viszonyba léphetése) külön miniszteri engedélytől függ. Természetesen ugyanez áll munkavállalási szempontból az ily olasz állampolgár fiára is, kinek tanoncul való alkalmaz-

Pörkölt kávé keverékeink

közismerlen elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk emiatt azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbatő észhez mintát

Kávésok Áruforgalmi Rt.-nál Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 139-277.

Saját pörköltő üzem

Meghatározzák továbbá, hogy mikor és hogyan hozható forgalomba a tojás „keltető-tojás” néven és hogy mik a „kanna tojás” forgalmi előírásai. Kiterjeszkedik a rendelet még a tojástartó (konzerválás) eljárások és a konzervtojások megjelölésének szabályozására. A kereskedelmi, kiviteli és közéleti szemponthól egyaránt jelentős rendelet kiadását érdekelt körökben indokoltan nagy várakozás előzi meg.

Nem kell irigyelni a városi tisztviselőket

Érdekes statisztikát állított össze a STUD a városi tisztviselők jövedelméről. A statisztika — amelyben a székesfőváros tisztviselői nem szerepelnek — amilyen érdekes, olyan kedvezőtlen a városi tisztviselőkre nézve. A városi tisztviselők többsége havi 150 pengőnél kisebb illetményben részesül. A törvényhatósági jogú városok tisztviselőinek 46 százaléka, a megyei városok tisztviselőinek 58.2 százaléka kap 150 pengőnél kisebb fizetést. A törvényhatósági jogú városokban 150 pengőt meghaladó, de 350 pengő alatt levő fizetése van a tisztviselők 46.7 százalékának. Míg a megyei városi tisztviselőknek 37 százaléka kap csak ilyen fizetést. A 350 pengőt meghaladó jövedelmek már ritkák. A törvényhatósági jogú városok tisztviselői közül 7.3, a megyei városok tisztviselői közül csak 4.8 jut ebbe a csoportba. Azok a közigazgatási tisztviselők, akik végleges státusba kerültek, jobb helyzetben vannak, ezeknek a törvényhatósági jogú városokban csak 4 százaléka, a megyeiekben 3.4 százaléka kap 150 pengőnél kevesebb fizetést. Ugynevezett nagy jövedelme már csak igen kevés városi tisztviselőnek van, mert 351—500 pengő között a törvényhatósági jogú városokban 8.6, a megyei városokban 10 százalékát találjuk. 500 pengőnél nagyobb fizetést a törvényhatósági városokban a tisztviselőknek 4.3 százaléka, a megyei városokban csupán 1.2 százaléka kap.

Kávépótló italok

Ismeretes, hogy Németországban és Olaszországban hatósági intézkedések történtek a kávéfogyasztás csökkentésére. Az intézkedésnek mélyen-

fekvő politikai okai vannak. A rádió most segítségére siet a kávéatlan olaszok életének azzal, hogy kávészerű italok készítésére tanítja meg hallgatóit.

Szőlő és borkiállítások

A szőlő- és borbogyaszta minél szélesebb körben való propagálására az egyes vidékek az idén is megrendezik a már országos hírűvé vált szőlő- és borbemutatóikat. Pécs augusztus 13—15-ig rendez szőlő- és bor-, valamint mézkiállítást, szeptember 10-én pedig a mecseki szőlőgazdák rendeznek szőlő- és borünnepet. Október 8—10-ig ugyancsak Pécsen szőlő- és gyümölcskiállítást rendeznek. Kecskeméten július 18—20-ig az Országos Kongresszus keretében az ország egészétől összes borvidékei kiállítják legkiválóbb boraikat. Október közepén Sátoraljaujhelyen a Tokajhegyaljai Bortermelők rendeznek kiállítást. A Balatoni Gyümölcstermelők Egyesülete a napokban határozta el, hogy később kijelölendő időben az idén is megrendezi az évek óta idegenforgalmi szempontokból is fontos Balatoni Borhetet.

Az orvosok és a bor

A Nemzetközi Borhivatal körkérdéssel fordult a bortermelő államok orvosaihoz, amelyben a bornak az emberi szervezetben való szükségességéről, illetőleg a borbogyasztásnak az egészségre való hatásáról kért választ. A Nemzetközi Borhivatal most hozta nyilvánosságra a beérkezett válaszok egy részét. Romániából 1720 orvos válaszolt a körkérdésre, ezek közül 1263 a bor fogyasztását feltétlenül szükségesnek, 75 pedig az egészségre jó hatásúnak, 340 káros hatásúnak tartja. Franciaországból 840 válasz érkezett, ezekből 683 a bor fogyasztását hasznosnak tartja, 132 feltétlenül szükségesnek és 9 károsnak. Bulgáriából 336 válaszolt, 126 a bor hasznosságáról ír, 6 az egészségre nézve feltétlenül szükségesnek tartja a bor fogyasztását, 199 úgy véli, hogy a bor teljesen közömbös hatása az egészségre, 5 pedig károsnak tartja. Görögországból 101 válasz érkezett, 85 elsőrendű fontosságot tulajdonít a bornak az ember szervezetére, 7 a fogyasztását feltétlenül szükségesnek tartja és 8 károsnak. Portugáliából 34 válasz érkezett, ezek közül 33 a bort hasznosnak tartja, 1 pedig feltétlenül szükségesnek.

Kassáról érkezik a legtöbb vendég Budapestre

Nagymértékben fejlődik idegenforgalmunk. A csonkamagyarországi vendégek 1939 első három hónapja alatt 63.866, a múlt év első negyedében 76.169, az idén pedig 101.607 napot töltöttek Budapesten. Az idei nagy emelkedésben főrésze van a visszacsatolt Felvidéknek és Kárpátaljának. A vidéki városok közül a legtöbb látogató Kassáról érkezett, több, mint Szegedről és Debrecenből. A belső idegenforgalom jelentős emelkedése mellett idegenforgalmunk általános növekedésével is meg lehetünk elégedve. Márciusban 20.632 idegen érkezett Budapestre és 60.170 napot töltött itt, míg a múlt év márciusában az érkezett vendégek száma 18.962 volt, az itt töltött napoké 61.134. Az idei márciusban érkezett külföldiek száma 5507 volt,

mig tavaly 5559, de az itt töltött napok száma 3000-rel emelkedett. A többletet a német vendégek megszorodása okozta.

A német és olasz lapokat bojkottálják a varsói kávéháztulajdonosok

A varsói kávéház- és étterem-tulajdonosok elhatározták, hogy nemcsak a német újságokat bojkottálják, hanem az olasz lapokat is.

A „Novara” tisztí étkezője — egy ujbpesti kávéházban

Kegyeletes ünnepséget tartott a magyar haditengerészet Novara-csoportja: felavatták a Horthy Miklós-hidon felállított haditengerészeti emlékmű kicsinyített mását. Az ünnepségre a Novara-csoport az ujbpesti Kör-kávéház alagsorában levő helyiségét a Novara hadihajó tisztí étkezőjének mintájára alakították át. A helyiség előtt levő területet hadikötő-formában építették át.

Arab kávéházak a Maginot-vonalban

Mozikát, biliárdtermeket és a marokkói csapatok számára külön arab kávéházakat rendeztek be a francia Maginot-vonal földalatti erődítményekben. Ilyen módon akarják elviselhetővé tenni a földalatti életet a katonák számára, akik már hónapok óta egyfolytában szolgálatot teljesítenek a Maginot-vonalban.

Pincérek helyett — pincérnők

Poroszországban még az 1933. évben megtiltották, hogy italmérési üzletekben nők ne alkalmazhassanak és az állások férfiak részére tartassanak fenn. Ez a munkapiac politikai rendelkezés célját elvesztette, mert a munkanélküliség megszüntével munkáshiány állott be a vendéglátó iparokban is. Ez okból most ezt az 1933. évi rendeletet hatályon kívül helyezték.

Zwack Likörgyár

elsőrangú gin-t, whisky-t, vermuthot, kész coctailt és tokaji borból főzött Brandyt (Konyak) hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak figyelmébe. Fenti öt cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez páralanok. Kérjen coctail receptet! Kecskeméti Barackpálinkája a legjobb a maga nemében! Unicum versenyen kivült.

Ipari és közigazgatási hírek

Lakhatási engedéllyel bíró olasz állampolgár fia tanoncul alkalmazható-e. Az az olasz állampolgár, akinek Magyarországon lakhatási engedélye van, az ipar önálló üzhetése tekintetében a magyar állampolgárokkal egyenjogú, de munkavállalhatása (szolgálati viszonyba léphetése) külön miniszteri engedélytől függ. Természetesen ugyanez áll munkavállalási szempontból az ily olasz állampolgár fiára is, kinek tanoncul való alkalmaz-

Márvány lapok

GÓTS EDE Bpest. V., Légrády Károly u. 14

Tel: 299 202

hatásáért a kereskedelemügyi miniszter urhoz kell a munkaadónak folyamodnia.

Özvegyi jogon folytatott iparnak más iparhatóság területére történt áthelyezése esetén kiadható-e új iparigazolvány? Az 1922:XII. tc. 49. §-ának második bekezdése fenntartás nélkül megengedi, hogy az iparos iparigazolvány alapján fenntartott üzletet más iparhatóság hatásköre alá eső területre helyezhesse át, csak új iparigazolvány váltását teszi az iparos kötelességévé, a törvény 51. §-a pedig a régi iparigazolványnak az új üzletre illetékes iparhatóságnál való bemutatását is megköveteli. Ennélfogva annak nincs akadálya, hogy az ipart özvegyi jogon gyakorló helyezhesse át üzletét más iparhatóság hatásköre alá eső területre, s így folyamodónak, aki özvegyi jogon gyakorolt mészáros és hentesiparát helyezi át, a mészáros és hentesipar gyakorlására kért iparigazolvány kiadandó volna, szövegének a 7800—1923. K. K. számú rendelet 116. §-a értelmében oly kiegészítéssel, hogy az iparos iparát özvegyi jogon gyakorolja és így tanoncot csak az esetben tarthat, ha képesített üzletvezetőt alkalmaz.

Az iparnak elhunyt iparos kiskorú árvái javára folytatása esetében az üzleti cégtábla szövege mily változás alá esik? Az 1922:XII. tc. 8. §-a első mondata szerint, ha a meghalt iparos házastársat nem hagyott maga után vagy ha az életben maradt házastárs utóbb meghal, vagy az özvegyi joggal élni nem kíván, az ipart a gyám, illetőleg az életbenmaradt házastárs az iparos törvényes, törvényesített vagy örökbefogadott kiskorú gyermekei vagy unokái javára, ezek nagykorúvá válásáig újabb iparigazolvány, illetőleg iparendély nélkül folytathatja. A cégtábla így esetben tehát csak az iparigazolványban megnevezett iparos nevet tüntetheti fel, de szembeutó módon föl kell tüntetni az iparhatóságnál történt bejelentésnek megfelelően azt is, hogy ki a felelős üzletvezető.

Képesítéshez kötött iparban gyáripari üzemi létesítéskor a bejelentő fél szakképzettségére vonatkozó iratok az ipartestületnek nyilatkozás céljából kiadandók-e? Az 1922:XII. tc. 41. §-a ugyan kifejezetten nem korlátozza az ipartestületnek a képesítéshez kötött iparra iparigazolványt kérő egyén szakképzettségét igazoló iratok betekintésére vonatkozó jogát, minthogy azonban az ipari szakképzettség vizsgálatáról csak a képesítéshez kötött iparnak a kisipar körét meg nem haladó mérvű gyakorlása esetében lehet szó, a fennforgó esetben azonban gyári üzemre kéretett az iparjogositvány, tehát a törvény 17. §-ának első bekezdése tartandó szem előtt, kétségtelen, hogy az elsőfoku iparhatóság nem követett el törvénytörést mulasztást, midőn az esetre a törvény 41. §-át nem alkalmazta.

Alapított 1865. évi en

HENNEFELD

jég szekrénygyár

Budapest, VI, Ó-utca 6. Tel.: 1-120-26
1-156-46

Szab. jég szekrény k, sörkimérő, készülékek, autom. elektromos hűtőszekrények és hűtőkamrák

Címre Üvegni: csak Ó utca 6.

Jéghűtésű és ön-
működő elektromos
fagylaltkészítőgépek
konzervátorok és
jégkészítőkKedvező fizetési feltételek!
Árjegyzék ingyen és bérmentve.**Ifj. Grünwald Mór**

Ferenc József rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán

Márványbólépületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden
szinben a legolcsóbb árban készít**Kronemer Dávid** márványipari üzemeBudapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körút sarok)
Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovitspapíráru gyár
kávéházi, éttermi és
cukrászati kellék-k**BUDAPEST,****VII., SÍP UTCA 4**

Telefon 142 531

DEKA
TÖLFÖGVAJÓ KÜLÖNLEGESÉG
DELVA**NAGY IGNÁC** pincefelszerelési
cikkek raktára
BUDAPEST, VII., KÁROLY KÖRUT 9.Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m.: borszivattyúk,
szűrőgépek, palackok, parafadugók, cinkek stb. T. 141-515**Hirdessen***a Kávésok Lapjában!**Csakis*
PIATNIK
KÁRTYÁT!

Felelős kiadó: DR. GAÁL ENDRE.

Lakása: Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31.

Nyomta: Hoffmann és Társa könyvnyomdája
Budapest, VII., Kazinczy-utca 5.**CORVINA** Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás

könyv- és papirkereskedés

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 48.

Telefon: 1-495-84.

Modern kölcsönkönyvtár

havi bérlet 1 pengő